

RINGERIKE
KOMMUNE

Regnskap 2017

Innhold:	
	Side
Regnskapsskjema 1A Driftsregnskap	3
Regnskapsskjema 1B Driftsregnskap	4
Regnskapsskjema 2A Investeringsregnskap	4
Regnskapsskjema 2B Investeringsregnskap	5
Balanseregnskap	7
Økonomisk oversikt drift	8
Økonomisk oversikt investering	9
Note 1 - Regnskapsprinsipper	10
Note 2 - Vesentlige poster og transaksjoner	12
Note 3 - Endring arbeidskapital - del 1: bevilgningsregnskapet	13
Endring arbeidskapital - del 2: balanseregnskapet	13
Note 4 - Avsetninger og bruk av avsetninger	14
Note 5 - Betingede forhold og hendelser etter balansedagen	15
Note 6 - Endring av prinsipper, estimater og retting av tidligere års feil	15
Note 7 - Kapitalkonto	16
Note 8 - Regnskapsmessig resultat	17
Note 9 - Pensjonsforpliktelser	18
Note 10 - Garantiforpliktelser	19
Note 11 - Fordringer og gjeld til KF og samarbeid etter KL § 27	19
Note 12 - Langsiktig gjeld	20
Note 13 - Aksjer og andeler	21
Note 14 - Finansielle omløpsmidler	22
Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler	23
Note 16 - Vesentlige forpliktelser – ny versjon ettersendes	24
Note 17 - Organisering av kommunens virksomhet	25
Note 18 - Ansattforhold, likestilling, godtgjørelser og revisjonshonorar	26
Note 19 - Investeringsoversikt	27
Note 20 - Anleggsmidler	28
Note 21 - Gebyrfinansierte selvkosttjenester	29

Regnskapsskjema 1A driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Avvik ift budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016	Note
Skatt på formue og inntekt	-781 820	-739 000	42 820	5,8 %	-739 000	-741 382	
Eiendomsskatt	-54 148	-54 200	-52	-0,1 %	-54 200	-54 234	
Sum skatteinntekter	-835 968	-793 200	42 768	5,4 %	-793 200	-795 616	
Ordinært rammetilskudd (inkl inntektsutgj.)	-737 801	-756 365	-18 564	-2,5 %	-756 421	-723 737	
Merverdiavgiftskompensasjon drift			0		0	-50 940	
Sum rammetilskudd og merverdiavgiftskomp	-737 801	-756 365	-18 564	-2,5 %	-756 421	-774 677	
Sum andre tilskudd og salgsinntekter	-24 315	-24 868	-553	-2,2 %	-25 400	-25 077	
= Sum frie disponible inntekter	-1 598 084	-1 574 433	23 651	1,5 %	-1 575 021	-1 595 369	
Renteinntekter og avkastning fond	-17 258	-8 810	8 448	95,9 %	-8 227	-10 394	
Utbytte fra Ringerikskraft AS	-18 251	-18 250	1	0,0 %	-18 250	-18 251	
Mottatte avdrag utlån (Boligstiftelsen)	-600		600		-123	-723	
Startlån - mottatte renter	-3 065	-3 300	-235		-3 300	-3 071	
Sum finansinntekter	-39 174	-30 360	8 814	29,0 %	-29 900	-32 438	
Renteutgifter, provisjon og tap fin. instrumer	31 856	36 006	4 150	11,5 %	36 006	25 874	
Startlån - renteutgifter	4 582	4 500	-82		4 500	4 575	
Avdrag på lån	74 087	70 449	-3 638	-5,2 %	70 449	53 209	12
Sum finansutgifter	110 525	110 955	430	0,4 %	110 955	83 659	
= Netto finansutgifter	71 351	80 595	9 243	11,5 %	81 055	51 220	
Inndekning av tidligere års underskudd						0	8
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-52 179	-52 179				-36 361	8
Avsetning disposisjonsfond (netto)	70 166	70 166			40 000	68 561	4
Bruk av disposisjonsfond						0	4
Sum netto avsetninger	17 987	17 987	0		40 000	32 200	
Overført fra drift til investeringsregnskapet	1 080	1 580	500	31,6 %	500	1 827	
Sum til fordeling drift	-1 507 665	-1 474 271	33 394	2,3 %	-1 453 466	-1 510 122	
Driftskostn. ført på områder utenfor skjema 1b			0		90	65	
Fordelt på enhetene iflg skjema 1B	1 470 534	1 474 271	3 737	0,3 %	1 453 376	1 457 878	
Regnskapsmessig mer+/mindreforbruk-	-37 131	0	37 131		0	-52 179	8

Avvik: - negativt/merforbruk, + positivt/mindreforbruk i forhold til budsjett

Regnskapsskjema 1B driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner

	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Avvik ift budsjett	Avvik i prosent	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Folkevalgte og revisjon	10 334	9 920	-413	-4,2 %	9 917	8 874
Administrasjon og fellestjenester	103 781	101 151	-2 631	-2,6 %	96 316	103 939
Barnehage	188 776	191 973	3 197	1,7 %	185 393	181 426
Grunnskole	297 169	292 747	-4 421	-1,5 %	285 765	284 330
Spesielle tiltak barn og unge	165 502	168 767	3 265	1,9 %	161 499	139 170
Kulturtjenesten	25 288	28 126	2 837	10,1 %	24 746	24 322
Helse, omsorg og velferd	641 601	635 910	-5 691	-0,9 %	589 798	643 831
Samfunn (tekniske områder)	127 129	123 011	-4 119	-3,3 %	107 280	140 269
Avsetninger, overføringer	-89 045	-77 334	11 712	15,1 %	-7 338	-68 283
Sum tjenesteproduksjon	1 470 534	1 474 271	3 737	0,3 %	1 453 376	1 457 878

Avvik: - negativt/merforbruk, + positivt/mindreforbruk i forhold til budsjett

Regnskapsskjema 2A - Investeringsregnskapet

Tall i 1000 kroner

		Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016	Note
	KOSTRA-ART					
Investeringer anleggsmidler		460 545	533 434	613 200	323 653	
Utlån og forskutteringer	(520:521)	65 347	35 000	35 000	45 805	
Kjøp av aksjer og andeler	(529)	6 343	6 700	6 700	36 965	
Avdrag på lån	(510:519)	14 150	7 700	7 700	29 436	
Avsetninger	(530:539+548:565)	36 905	11 375	500	23 468	4
Årets finansierungsbehov		583 291	594 209	663 100	459 327	
Bruk av lånemidler	(910:919)	465 393	506 003	578 030	325 130	7
Salg anleggsmidler	(660:679)+929	11 510	10 875	-	8 384	
Tilskudd til investeringer		8 753	7 000	7 000	-	
Kompensasjon for merverdiavgift	(729)	48 005	53 550	62 070	32 014	
Mottatte avdr utlån	(700:789+920:928)	28 771	4 900	5 200	26 972	
Andre inntekter	(600:659;900:909)	3 245	500	500	2 528	
Sum ekstern finansiering		565 677	582 829	652 800	395 028	
Overført fra driftsregn.	(970:979)	1 080	1 080	-	1 827	2
Bruk av tidligere års udisponert		-	-	-	-	8
Bruk av avsetninger	(930:969)	16 534	10 300	10 300	62 472	4
Sum finansiering		583 291	594 209	663 100	459 327	
Udekket/udisponert	(L5-L15)	-	-	-	-	8

Regnskapsskjema 2b - Investeringsregnskapet

tall i hele tusen

Prosjektnr	Investeringer i anleggsmidler	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
0040	EF - OPPGRADERING SKOLER (BUDSJ)	5 067	7 494	5 000	3 869
0041	EF - NYTT INVENTAR SKOLER	6 424	6 264	5 000	7 982
0061	EF - NYTT INVENTAR BARNEHAGER	1 452	1 686	2 000	1 918
0063	EF - UTVIDELSE/OPPGRAD BARNEHAGER	701	910	1 000	1 164
0080	EF - HELSE- OG OMSORGSBYGG	836	1 898	2 000	1 104
0104	EF - SELVBETJENTE BIBLIOTEK	157	-	-	843
0105	EF - Oppgradering og sprinkling Riddergården	96	-	5 000	-
0112	EF - FLYKTINGKONTOR I VIKENBYGGET	-	-	-	906
0113	EF - VARME HAUGSBYGD/VANG SKOLER	4 812	5 002	-	298
0114	EF - VARMESYSTEM PÅ RÅDHUSET	804	820	-	1 132
0115	EF - ENERGI, INNEKLIMA, OVERVÅKNING (BUDSJ)	1 864	2 575	3 700	1 392
0122	EF - KJØLEANLEGG HFS. OMS.SENTER	-	-	-	760
0123	EF - SIKRING AV ADM.BYGG	-	-	-	1 328
0126	EF - MIGRASJON/SMITTEVERN KONTOR STORGT 11/13	-	-	-	1 498
0141	FELLESRÅDET - KIRKEBYGG	850	850	850	16
0152	FELLESRÅDET - GJENOPPBYGGING HØNEFOSS KIRKE	-	-	-	44 300
0170	EF - OPPGRADERING KOMMUNALE BOLIGER	-	-	-	218
0227	EF - KREMATORIET	110	-	-	515
0244	EF - REHABILITERING SCHJONGSHALLEN	-	-	-	137
0247	EF - GRUNNEIENDOMMER OG SKOGER	-	614	500	661
0249	EF - OMBYGGING MOTTA NAV	-	-	-	1 698
0250	EF - Tiltak eiendomsutvikling (budsj)	1 141	1 800	4 300	-
0251	EF - CARPORT HJEMMETJENESTEN	1	1	-	449
0252	EF - KJØP AV HVELVEN 85 UNDERETASJEN	194	-	-	6 310
0254	EF - Motorikkbane ved Nes skole	631	650	650	-
0401	Aktivitetspark Livbanen	6	-	-	-
0432	BYFornyelse/INFRASTRUKTUR	-	-	-	45
0500	BRR - BILER OG REDNINGSVERKTØY	3 115	3 038	3 250	4 893
0501	MASKINPARK	3 547	3 201	3 000	3 722
0700	DATAUTSTYR	5 632	5 062	3 800	5 996
0710	HELSE - PILOTPROSJEKT VELFERDSTEKNOLOGI	4 445	6 909	3 000	1 206
0720	Helse - Inventar/medisinsk utstyr	1 969	2 173	2 500	4 189
0731	IKT-INVESTERINGER PÅ TEKNISKE OMRÅDER	-	-	-	262
0751	IKT - PC I UNGDOMSSKOLEN	2 864	3 371	3 500	3 627
0787	WEBOVERFØRING KS- OG FS-MØTER	-	-	-	547
0798	Parkeringsautomater ombygging	799	800	800	-
10001	Ullerål skole med idrettshall	27 089	24 595	17 500	1 309
10002	Hov ungdomsskole med idrettshall	-35	-35	-	35
10003	SOKNA SKOLE TOTALRENOVERING	4 248	3 035	3 000	32 911
10004	Benterud skole	111 485	119 987	139 000	15 958
10005	UTVIDELSE HERADSBYGDA BARNEHAGE	-	-	-	16 712
10006	Heradsbygda omsorgssenter	6 138	8 416	30 000	97
10007	Hov vest omsorgsboliger	273	1 001	7 000	150
10008	Hov øst omsorgsboliger	827	1 072	4 000	646
10015	NY LEGEVAKT	467	997	10 000	703
10016	AUSTJORD DAGSENTER OMBYGGING	-6 028	-6 189	-	13 389
10017	BIBRANNSTASJON NES I ÅDAL	7 578	8 187	8 000	313
10018	BIBRANNSTASJON SOKNA	531	4 407	-	93
10020	RØSHOLMSTRANDA REHABILITERING	1 388	710	-	3 976
10021	HJELPEMIDDELLAGER	10 079	9 699	7 000	1 301
10025	Garantisaker Bygg	5	-	-	-
10026	Oppgradering Veienmarka ungdomsskole	5 288	5 000	5 000	-
10027	Nes skole ny barneskolefløy	5	350	350	-
10028	Fossveien 7-9 AS	1 154	-	-	-

Ringerike kommune - Regnskap 2017

14000	Samferdsel	2 427	-	-	-4 945
14012	G/S-vegbruer over Storelva	-	-	4 000	-
14013	Forsterking Hen - Skårfløgan	8 701	10 000	-	-
14015	Trygg skolevei Benterud skole	895	-	-	-
17001	EF - Soveareal barnehage	151	1 100	-	-
19300	VPI - Kommunale veier, gatelys, park og idrett (budsj	10 435	11 731	24 000	13 299
19302	VPI - REHABILITERING AV VEIBRUER	8 139	11 953	-	3 747
19402	VPI - Sykkelsbysatsing	-434	1 000	1 000	-
19403	VPI - Sentrumspassasjen	64	1 500	1 500	-
15002	FELLESPROSJEKTER VA HØNEFOSS				26
15003	RENSEANLEGG, SANERING OG VANNFORSYNING NES I .	728	278	-	10 149
15004	VANNVERK NES I ÅDAL	23 000	23 936	12 000	1 094
15005	SOKNA VANNVERK	4 245	2 947	-	15 629
15006	RINGERIKE VANNVERK	56 287	65 816	88 000	17 202
15007	NYTT SD-SYSTEM VANN OG AVLØP	2 537	3 909	-	2 391
15008	OVERFØRINGSLEDNINGER ÅSA - MONSERUD	3 230	8 831	34 000	9 169
15012	SANERING NYMOEN - HEN	3 559	4 801	-	28 941
15013	Monserud renseanlegg	91 176	137 167	131 000	11 066
15014	SANERING NES I ÅDAL ETAPPE 2	79	539	3 500	161
15017	BRUTORGET OG ØYA KOMMUNAL ANDEL VA	144	-	-	1 883
15019	NYTT KAMMER HØYDEBASSENG TANDBERGMOEN				9 930
15020	EGGEMOEN VA-LØSNINGER	-	-	6 500	71
15022	Byporten - rundkjøring og VA-anlegg	2 628	-	-	-2 209
15023	HØNENGATA 18-20 VA-LØSNING	1 141	376	-	624
15024	BOLIGUTBYGGING BENTERUD VA-LØSNINGER	393	1 666	-	334
15029	Kjelstad Klekkenhagen utb.avtale	2 377	2 989	-	11
15033	HSN CAMPUS BRANNVANN VA	-	-2 788	-	4 422
15034	GARANTISAKER VAR	19	-	-	2
15037	Styresystem Nes RA og Monserud RA	-	-	5 000	-
15038	Overvannskulvert Storjordet - St.Hanshaugen	-	-	6 000	-
15039	Hønengata nord VA	-	-	5 000	-
19000	UTSKIFTING VANNLEDNINGER 2016				4 578
19100	UTSKIFTING AVLØPSLEDNINGER 2016				3 368
19001	Utsifting vannledninger 2017	4 901	4 000	4 000	-
19101	Utsifting avløpsledninger 2017	5 687	5 200	4 000	-
19401	VPI - UTSKIFTING 2100 GATELYSPUNKTER				10 209
	Sum investeringer i anleggsmidler	450 514	533 303	610 200	331 731

Balanseregnskapet

i hele 1000 kroner

		REGNSKAP 2017	REGNSKAP 2016	REGNSKAP 2015	NOTE
<u>EIENDELER</u>					
A. ANLEGGSMIDLER	KAP. 2.2	4 679 057	4 113 699	3 758 513	
FASTE EIENDOMMER OG ANLEGG	(2.27-2.29)	1 642 013	1 289 672	1 086 128	
UTSTYR, MASKINER OG TRANSPORTMIDLER	(2.24-2.26)	146 600	127 245	97 714	
UTLÅN	(2.22-2.23)	208 554	174 666	150 489	
AKSJER OG ANDELER	(2.21)	241 615	235 272	198 307	13
PENSJONSMIDLER	(2.20)	2 440 275	2 286 846	2 225 874	9
B. OMLØPSMIDLER	KAP. 2.1	963 308	831 707	617 829	
KORTSIKTIGE FORDRINGER	(2.13-2.17)	137 466	143 372	118 381	
PREMIEAVVIK	(2.19)	151 206	153 766	157 357	9
AKSJER OG ANDELER	(2.18)	140 350	128 840	112 508	14
SERTIFIKATER	(2.12)	-	-	-	
OBLIGASJONER	(2.11)	7	8	10	14
KASSE, POSTGIRO, BANKINNSKUDD	(2.10)	534 279	405 722	229 573	
SUM EIENDELER (A + B)		5 642 365	4 945 407	4 376 342	
<u>EGENKAPITAL OG GJELD</u>					
C. EGENKAPITAL	KAP. 2.5	-399 715	-205 387	-138 720	
DISPOSISJONSFOND	(2.56-2.57)	-147 470	-77 304	-30 889	4
BUNDNE DRIFTSFOND	(2.51-2.52)	-75 909	-65 915	-55 171	4
UBUNDNE INVESTERINGSFOND	(2.53-2.54)	-143 278	-138 745	-148 117	4
BUNDNE INVESTERINGSFOND	(2.55)	-47 336	-31 542	-39 027	4
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	(2.5950)	-37 072	-52 179	-36 361	8
REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK	(2.5900)	-	-	-	8
UDISPONERT I INVESTERINGSREGNSKAP	(2.5960)	-	-	-	8
UDEKKET I INVESTERINGSREGNSKAP	(2.5970)	-	-	-	8
LIKVIDITETSRESERVE	(2.5980)	-	-	-	8
KAPITALKONTO	(2.5990)	53 792	162 741	173 289	7
ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP SOM PÅVIRKER AK (DRIFT)	(2.581)	-26 768	-26 768	-26 768	
ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP SOM PÅVIRKER AK (INVESTERING)	(2.580)	24 325	24 325	24 325	
D. GJELD					
LANGSIKTIG GJELD	KAP. 2.4	-4 888 792	-4 453 776	-3 994 267	
PENSJONSFORPLIKTELSE	(2.40)	-2 972 133	-2 892 879	-2 790 783	9
IHENDEHAVEROBLIGASLÅN	(2.41-2.42)	-	-	-	
SERTIFIKATLÅN	(2.43-2.44)	-	-	-	
ANDRE LÅN	(2.45-2.49)	-1 916 659	-1 560 897	-1 203 484	12
KORTSIKTIG GJELD	KAP. 2.3	-353 857	-286 244	-243 355	
KASSEKREDITTLÅN	(2.31)	-	-	-	
ANNEN KORTSIKTIG GJELD	(2.32-2.38)	-351 909	-283 505	-237 154	
PREMIEAVVIK	(2.39)	-1 948	-2 739	-6 201	9
SUM EGENKAPITAL OG GJELD (C + D)		-5 642 365	-4 945 407	-4 376 342	
<u>MEMORIAKONTI</u>					
MEMORIAKONTO	KAP. 2.9	-	-	-	
UBRUKTE LÅNEMIDLER	(2.9100)	161 276	182 669	67 799	
ANDRE MEMORIAKONTI	(2.9200-2.9998)	-12 161	-12 161	-12 161	
MOTKONTO FOR MEMORIAKONTIENE	(2.9999)	-149 115	-170 507	-55 637	
kontrollsum		-	-	-	

Ringerike kommune - Regnskap 2017

Økonomisk oversikt - driftsregnskapet

I hele 1000 kroner

		REGNSKAP	REGULERT	OPPRINNELIG	REGNSKAP	NOTE
		2017	BUDSJETT 2017	BUDSJETT 2017	2016	
KOSTRA-ART						
BRUKERBETALINGER	SUM(600:619)	-70 123	-72 774	-73 342	-66 949 L3	
ANDRE SALGS- OG LEIEINNTEKTER	SUM(620:670)	-200 887	-181 030	-181 100	-189 356 L4	
OVERFØRINGER MED KRAV TIL MOTYTELSE	SUM(700:780)	-255 017	-234 195	-247 571	-258 578 L5	
RAMMETILSKUDD	SUM(800:809)	-737 801	-756 365	-756 521	-724 237 L6	
ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	SUM(810:829)	-149 331	-144 272	-138 712	-127 231 L7	
ANDRE OVERFØRINGER	SUM(830:850;880;890)	-1 232	-	-	-5 001 L8	
INNTEKTS- OG FORMUESKATT	SUM(870:873)	-781 820	-739 000	-739 000	-741 382 L9	
EIENDOMSSKATT	SUM(874:876)	-54 148	-54 200	-54 200	-54 234 L10	
ANDRE DIREKTE OG INDIREKTE SKATTER	SUM(877:879)	-342	-	-	-339 L11	
SUM DRIFTSINNTEKTER	SUM(L3:L11)	-2 250 701	-2 181 836	-2 190 445	-2 167 306 L12	3
LØNNSUTGIFTER	SUM(010:089;160:165)	1 130 945	1 063 581	1 085 504	1 058 457 L14	
SOSIALE UTGIFTER	SUM(090:099)	308 251	308 043	319 215	289 693 L15	
KJØP AV VARER OG TJENESTER SOM INNGÅR I KOMMUNENS TJENESTEPRODUKSJON	SUM(100:285)- SUM(160:165)					
		389 159	356 666	310 882	338 819 L16	
KJØP AV TJENESTER SOM ERSTATTER KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	SUM(300:380)	231 749	225 538	218 838	216 664 L17	
OVERFØRINGER	SUM(400:490)	155 664	161 762	173 237	157 758 L18	
AVSKRIVNINGER	590	79 856	78 000	78 000	62 750 L19	20
FORDELTE UTGIFTER	NEG(690)+(290-790)	-102 083	-33 296	-38 631	-42 429 L20	
SUM DRIFTSUTGIFTER	SUM(L14:L20)	2 193 541	2 160 294	2 147 045	2 081 713 L21	
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	L12-L21	-57 159	-21 542	-43 400	-85 593 L23	
RENTEINTEKTER OG UTBYTTE	SUM(900:905)	-27 680	-25 360	-25 237	-26 468 L24	
GEVINST FINANSIELLE INSTRUM	909	-11 493	-5 000	-5 000	-5 689 L25	
MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN	920	-879	-650	-773	-1 080 L26	
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER	SUM(L25:L26)	-40 052	-31 010	-31 010	-33 237 L27	
RENTEUTGIFTER OG LÅNEOMKOSTNINGER	500	36 438	40 506	40 506	30 520 L28	
TAP FINANSIELLE INSTRUM	509				8 L29	
AVDRAG PÅ LÅN	510	74 087	70 449	70 449	53 152 L30	
UTLÅN	520	408	1 000	1 000	952 L31	
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	SUM(L29:L31)	110 934	111 955	111 955	84 631 L32	
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGS- TRANSAKSJONER	L27-L32	70 881	80 945	80 945	51 394 L34	
MOTPOST AVSKRIVNINGER	990	-79 856	-78 000	-78 000	-62 750 L35	20
NETTO DRIFTSRESULTAT	L23+L34+L35	-66 134	-18 597	-40 455	-96 949	
BRUK AV TIDLIGERE ÅRS REGNSKAPSMESSIGE						
MINDREFORBRUK	930	-52 179	-52 179	-	-36 361 L38	8
BRUK AV DISPOSISJONSFOND	940				- L39	4
BRUK AV BUNDNE FOND	950	-31 129	-7 420	-7 215	-33 359 L40	4+21
BRUK AV LIKVIDITETSRESERVE	960				L41	8
SUM BRUK AV AVSETNINGER	SUM(L38:L41)	-83 308	-59 599	-7 215	-69 721 L42	
OVERFØRT TIL INVESTERINGSREGNSKAPET	570	1 080	1 580	500	1 827 L44	2+19
AVSATT TIL DEKNING AV TIDLIGERE ÅRS REGNSKAPSMESSIGE MERFORBRUK	530				- L45	8
AVSATT TIL DISPOSISJONSFOND	540	70 166	70 166	40 000	68 561 L46	4
AVSATT TIL BUNDNE FOND	550	41 123	6 450	7 170	44 102 L47	4+6
AVSATT TIL LIKVIDITETSRESERVEN	560				L48	8
SUM AVSETNINGER	SUM(L44:L48)	112 369	78 196	47 670	114 490 L49	
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK	L36+L42-L49	-37 072	0	0	-52 179 L51	8

Økonomisk oversikt - investeringsregnskapet

	KOSTRA-ART	REGNSKAP 2017	REGULERT BUDSJETT 2017	OPPRINNELIG BUDSJETT 2017	REGNSKAP 2016	NOTE
SALG AV DRIFTSMIDLER OG FAST EIENDOM	SUM(660:670)	-11 510	-10 875		-8 384	
ANDRE SALGSINNTEKTER	SUM(600:650)	-3 042			-2 501	
OVERFØRINGER MED KRAV TIL MOTYTELSE	SUM(700:770,-729)	2 217	-	-300	-5 471	
KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	SUM (729)	-48 005	-53 550	-62 070	-32 014	
STATLIGE OVERFØRINGER	SUM(800:810)	-8 753	-7 000	-7 000	-	
ANDRE OVERFØRINGER	SUM(830:890)				-	
RENTEINNTEKTER OG UTBYTTE	SUM(900:905)	-203	-500	-500	-28	
SUM INNTEKTER	SUM(L3:L8)	-69 296	-71 925	-69 870	-48 398	3
LØNNSUTGIFER	SUM(010:080;160:165)	560	-	-	473	
SOSIALE UTGIFER	SUM(090:099)	173	-	-	145	
KJØP AV VARER OG TJENESTER SOM INNGÅR I KOMMUNENS TJENESTEPRODUKSJON	SUM(100:285)- SUM(160:165)	409 153	532 584	609 350	264 559	
KJØP AV TJENESTER SOM ERSTATTER KOMMUNAL TJENESTEPRODUKSJON	SUM(300:380)	46	-	-	34	
OVERFØRINGER	SUM(400:490)	50 985	850	3 850	58 371	
RENTEUTGIFER OG OMKOSTNINGER	500	24	-	-	71	
FORDELTE UTGIFER	690+(290-790)	-395	-	-	-	
SUM UTGIFER	SUM(L11:L17)	460 545	533 434	613 200	323 653	
AVDRAG PÅ LÅN	510	14 150	7 700	7 700	29 436	
UTLÅN	520	65 347	35 000	35 000	45 805	
KJØP AV AKSJER OG ANDELER	529	6 343	6 700	6 700	36 965	7
DEKNING AV TIDLIGERE ÅRS UDEKKET	530	-	-	-	-	8
AVSATT TIL UBUNDNE INVESTERINGSFOND	548	10 875	10 875	-	8 166	4
AVSATT TIL BUNDNE FOND	550	26 030	500	500	15 302	4
AVSATT TIL LIKVIDITETSRESERVEN	560				-	8
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	SUM(L20:L26)	122 745	60 775	49 900	135 674	
FINANSIERINGSBEHOV	L18+L27-L9	513 995	522 284	593 230	410 929	
BRUK AV LÅN	910	-465 393	-506 003	-578 030	-325 130	7+19
MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN	920	-30 988	-4 900	-4 900	-21 500	
SALG AV AKSJER OG ANDELER	929	-	-	-	-	7+13
BRUK AV TIDLIGERE ÅRS MINDREFORBRUK	930	-	-	-	-	8
OVERFØRT FRA DRIFTSREGNSKAPET	970	-1 080	-1 080	-	-1 827	2+19
BRUK AV DISPOSISJONSFOND	940	-	-	-	-22 147	4
BRUK AV UBUNDNE INVESTERINGSFOND	948	-6 343	-6 700	-6 700	-17 537	4
BRUK AV BUNDNE FOND	950	-10 191	-3 600	-3 600	-22 787	4
BRUK AV LIKVIDITETSRESERVEN	960	-	-	-	-	8
SUM FINANSIERING	SUM(L30:L38)	-513 995	-522 284	-593 230	-410 929	
UDISPONERT	L28-L39	-	-	-	-	8+19

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelser i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk, og består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter.

Regnskapsforskriften inneholder regler for pliktige noter til regnskapet. Noter skal bidra til å øke regnskapsbrukerens forståelse av regnskapet og hjelpe brukeren til å vurdere regnskapet. Videre inneholder kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 6 *Noter og årsberetning* ytterligere noter som anses nødvendig for at regnskapet skal være avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunen fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen som ikke er brukt, er registrert som memoriapost. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk er i balanseregnskapet klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.

Fordringer klassifiseres som omløpsmidler dersom de forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Videre er fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon samt markedsbaserte verdipapirer klassifisert som omløpsmidler, med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS nr 4 *Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostninger i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelets utover standarden ved anskaffelsen utgiftføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter anleggsmiddelet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner m.v.) samt over- og underkurs er finansutgifter og -inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14.

Merverdiavgiftsplikt og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen merverdiavgiftskompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt merverdiavgift er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet for kommunesektoren.

Note 2 - Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Regnskapet for 2017 viser et netto driftsresultat/overskudd etter finansposter på 66,1 millioner kroner. Budsjettet netto driftsresultat i 2017 var på 18,6 millioner kroner. Overføring til investeringsregnskapet utgjør 1,1 million kroner og regnskapsmessig mindreforbruk for 2016 er på 55,1 millioner kroner.

Brutto driftsresultat er på 57,1 millioner kroner mot budsjettet 21,5 millioner kroner. Det vil bli gjort nærmere rede for avvik i forhold til budsjett for de ulike rammeområdene i rådmannens årsberetning.

Investeringsregnskapet gjøres opp i balanse.

Overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet utgjør 1,1 millioner kroner. Det er overført 0,9 millioner kroner til investeringsregnskapet for å finansiere etableringen av flyktningekontor og smittevernkontor, og kroner 130.500 til utvikling av Livbanen.

Avskrevet kundefordringer

Det er gjort en vurdering på de kundefordringene som kommunen med stor sikkerhet ikke får inn. Dette beløper seg til 1,5 million kroner og er avskrevet i 2017.

Kommunens likviditetssituasjon har bedret seg i løpet av 2017. Trekkrettigheten har ikke vært benyttet fordi likviditeten har vært bedre enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig ekstra gunstig pensjonspremie i år og lavere investeringsfremdrift enn opprinnelig planlagt. Kommunen er fortsatt i en svak likviditetsstilling og lånefinansierer alle investeringer.

Note 3 - Endring i arbeidskapital**Del 1 Endring i arbeidskapital - bevilgningsregnskapet**

		2017	2016
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsregnskapet	SUM(600:670;700:770;800:895)	-2 250 700 600,98	-2 167 306 068,16
Inntekter investeringsregnskapet	SUM(600:670;700:770;800:895)	-69 295 945,04	-48 370 292,29
Innbetalinger ved eksterne			
finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-536 433 139,14	-379 894 571,28
Sum anskaffelse av midler		-2 856 429 685,16	-2 595 570 931,73
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsregnskapet	SUM(010:285;300:480) -690	2 193 541 355,95	2 018 962 747,34
Utgifter investeringsregnskapet	SUM(010:285;300:480) -690	460 545 455,29	323 581 766,74
Utbetalinger ved eksterne			
finanstransaksjoner	SUM(500:529)	116 918 248,71	196 907 668,87
Sum anvendelse av midler		2 771 005 059,95	2 539 452 182,95
Anskaffelse - anvendelse av midler			
		-85 424 625,21	-56 118 748,78
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	-21 392 768,69	114 869 991,74
Endring i arbeidskapital		64 031 856,52	170 988 740,52

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

		2017	2016
Omløpsmidler			
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-5 905 721,24	24 990 555,29
Endring aksjer og andeler	2.18	11 509 678,32	16 331 633,70
Endring premieavvik	2.19	-2 559 737,66	-3 591 299,00
Endring sertifikater	2.12	-	-
Endring obligasjoner	2.11	-1 000,00	-2 000,00
Endring betalingsmidler	2.10	128 557 108,03	176 149 325,92
Endring omløpsmidler		131 600 327,45	213 878 215,91
Kortsiktig gjeld			
Endring kassekredittlån	2.31	-	-
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	-68 404 018,06	-42 889 475,39
Endring premieavvik	2.39	790 606,89	-
Endring kortsiktig gjeld		-67 613 411,17	-42 889 475,39

Endring i arbeidskapital	63 986 916,28	170 988 740,52
---------------------------------	----------------------	-----------------------

-44 940,24

Avviket her er avvik i avstemming - retting av feil tidligere år

Note 4 - Avsetninger og bruk av avsetninger

	Beholdning 01.01.2017	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv. regnskapet	Beholdning 31.12.2017	Budsjettert avsetning/ bruk 2017			
						Avsetning		Bruk	
						Oppr. budsjet	Reg. budsjet	Oppr. budsjet	Reg. budsjet
Disposisjonsfond	77 303 533	70 165 989			147 469 522	40 000 000	70 165 989		
- herav regnskapsskjema 18	0	0			0				
Bundne driftsfond	65 914 583	41 122 756	-31 128 648		75 908 691	7 170 354	6 450 016	-7 215 003	-7 419 706
- herav regnskapsskjema 18	65 914 583				65 914 583	7 170 354	6 450 016	-7 215 003	-7 419 706
Ubundne investeringsfond	138 745 400	10 875 123	-6 342 938		143 277 585		10 875 123	6 700 000	6 700 000
Bundne investeringsfond	31 541 863	25 985 192	-10 190 977		47 336 078	500 000	500 000		
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	313 505 379	148 149 060	-47 662 563	0	413 991 876	47 670 354	87 991 128	-515 003	-719 706

Disposisjonsfond	Beholdning 01.01.2017	Avsetninger	Bruk av fond i regnskapet	Beholdning 31.12.2017
Disposisjonsfond	68 906 270	70 165 989		139 072 259
Fossefondet - realkapital	7 612 841			7 612 841
Fossefondet - bufferkapital	334 000			334 000
Krisesenteret	450 423	0	0	450 423
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	77 303 533	70 165 989	0	147 469 523

Bundne driftsfond	Beholdning 01.01.2017	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Beholdning 31.12.2017
Øremerkede tilskudd	20 400 254	20 305 568	-20 400 254	20 305 568
Gavefond	312 222	238 000	-312 222	238 000
Gavemidler	6 534 887	6 483 643	-6 534 887	6 483 643
Midler kommunale samarbeid	1 778 407	2 370 219	-1 778 407	2 370 219
Fengselstjenesten		355 264		355 264
Børnevernsvakt		929 670		929 670
Næringsfond (kraftfond)	7 251 510	345 532	-895 041	6 702 001
Fond skogavgift	115 900	8 085	-566	123 419
Viltfond	765 529	884 596	-765 529	884 596
Selvkostfond	28 755 875	9 202 178	-441 742	37 516 311
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	65 914 583	41 122 756	-31 128 648	75 908 691

Ubundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2017	Avsetninger	Bruk av fond i inv. regnskapet	Beholdning 31.12.2017
Ubundet investeringsfond	17 648 000	10 875 123	-6 342 938	22 180 185
Fossefondet	121 097 400			121 097 400
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	138 745 400	10 875 123	-6 342 938	143 277 585

Bundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2016	Avsetninger	Bruk av fond i inv. Regnskapet	Beholdning 31.12.2016
Andre bundne inv. fond	65 121			65 121
Oppgradering kommunens hytter	149 157			149 157
Tilstandsrapport - prosjekter 0116	240 000			240 000
Spillemiddelprosjekter	98 656	-44 971		53 685
Næringsfond - hjemfallsfond	13 654 068	184 295		13 838 363
Frikjøp parkering	802 691	9 594	-798 639	13 647
Tilfluktsrom	143 450	1 715		145 165
Elveforbygningsfond	21 734	1 040		22 775
Ekstraordinære avdrag Husbanken	15 820 089	25 826 982	-9 392 338	32 254 734
Tap avsatt Husbanken	546 895	6 536		553 431
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	31 541 863	25 985 192	-10 190 977	47 336 078

Note 5 – Betingede forhold og hendelser etter balansedagen

Hønen gård

Ringerike kommune har i 2017 betalt kr 3,8 mill. kroner til Blindeforbundet for beboere fra Oslo og Bergen kommune.

Note 6 - Endring av prinsipper, estimer og retting av tidl. års feil

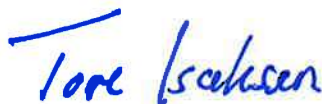
Opptjent, ikke utbetalt lønn pr 31.12

Som følge av anordningsprinsippet avsettes det ved årsoppgjøret opptjent, ikke utbetalt lønn pr 31.12. Avsetning i 2017 utgjør 16.928 millioner kroner (inkl. arbeidsgiveravgift), noe som er noe høyere enn avsetningen pr 31.12.2016.

Note 7 - Kapitalkonto

	DEBET	KREDIT
INNGÅENDE BALANSE		(162 741 030,43)
Salg av fast eiendom og anlegg		
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	65 317 651,51	
Aktivering av fast eiendom og anlegg		417 659 240,00
Oppskrivning av fast eiendom og anlegg		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler		
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.	23 811 378,95	
Oppskrivning av utstyr, maskiner, transp.m.		
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler		43 166 787,00
Salg av aksjer og andeler	-	
Gevinst/tap ved salg		-
Nedskrivning av aksjer og andeler		
Kjøp av aksjer og andeler		6 342 938,00
Oppskrivning av aksjer og andeler		
Aktivering av pensjonsmidler KLP		154 118 992,00
Aktivering av pensjonsmidler SPK	689 599,00	
Mottatte avdrag på utlån	31 866 688,48	
Av- og nedskrivning på utlån		
Utlån		65 755 371,96
Oppskrivning utlån		
Bruk av midler fra eksterne lån	465 392 768,69	
Avdrag på eksterne lån		88 237 327,00
Endring pensjonsforpliktelser KLP	82 217 303,00	
Endring pensjonsforpliktelser SPK	6 202 924,00	
Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. Forpliktelse KLP		10 138 138,15
Endring skyldig arb.g.avgift av netto pensj. Forpliktelse SPK	971 846,00	
Urealisert valutatap		
Urealisert valutagevinst		
UTGÅENDE BALANSE	(53 792 395,95)	
Kontrollsum	622 677 763,68	622 677 763,68

Ringerike kommune, 09. april 2018

Tore Isaksen
Rådmann

Gyrd Løvi
Kommunalsjef økonomi

Note 8 - Spesifikasjon over regnskapsmessig resultat

<u>FRA BALANSEN :</u>				
	Kapittel	Saldo 01.01	Saldo 31.12	Endring
Regnskapsmessig merforbruk drift	259.00	-	-	-
Regnskapsmessig mindreforbruk drift	259.50	52 179 272,44	37 072 460,84	-15 106 811,60
Udisponert i investeringsregnskapet	259.65	-	-	-
Udekket i investeringsregnskapet	259.xx	-	-	-
SUM ENDRING REGNSKAPSMESSIG MERFORBRUK				-15 106 811,60
<u>FRA DRIFT OG INVESTERING :</u>				
FRA DRIFTSREGNSKAPET	Arter			
Årets regnskapsmessige mindreforbruk	580	37 072 460,84		
Årets regnskapsmessige merforbruk	980			
Dekning av tidligere års underskudd*	530			
Tidligere års overskudd	930	-52 179 272,44		
SUM DIFF. DRIFT		-15 106 811,60		-15 106 811,60
FRA INVESTERINGSREGNSKAPET	Arter			
Årets regnskapsmessige mindreforbruk	580	-		
Årets regnskapsmessige merforbruk	980	-		
Dekning av tidligere års underskudd	530	-		
Disp tidligere års regnsk.m. underskudd	930	-		
SUM DIFF. INVESTERING		-		-
DIFFERANSE				-

Note 9 - Pensjonsforpliktelser

Hovedstørrelser fra aktuarberegning for 2017		SPK	KLP	TOTALT
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	18 980 680	97 729 377	116 710 057
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 752 920	100 861 098	112 614 018
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	8 782 742	94 267 930	103 050 672
4	Administrasjonskostnader	655 649	7 856 665	8 512 314
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	22 972 092	133 151 202	156 123 294
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)		81 073 833	81 073 833
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5- 2 %	2 714 807	16 592 992	19 307 799
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.17 (faktisk forpliktelse)	293 822 989	2 464 334 993	2 758 157 982
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.17	318 353 665	2 499 634 332	2 817 987 997
9	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12.17 (forventet)	229 743 457	2 057 102 191	2 286 845 648
10	Verdi av pensjonsmidler 01.01.17 (faktiske pensjonsmidler)	197 954 673	2 072 732 549	2 270 687 222
11	Estimatavvik forpliktelse 01.01.17	-24 530 676	-35 299 339	-59 830 015
12	Estimatavvik midler 01.01.17	31 788 784	-15 630 358	16 158 426
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a				
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	18 980 680	97 729 377	116 710 057
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 752 920	100 861 098	112 614 018
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-8 782 742	-94 267 930	-103 050 672
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	21 950 858	104 322 545	126 273 403
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)				
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	22 316 443	125 294 537	147 610 980
13	Årets netto pensjonskostnad	-21 950 858	-104 322 545	-126 273 403
14	Premieavvik 2017 (her positivt)	365 585	20 971 992	21 337 577
Sats for arbeidsgiveravgift		14,1 %	14,1 %	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	51 547	2 957 051	3 008 598
Akkumulert og amortisert premieavvik 2014 §13-1 nr e og §13-4 nr c				
Akkumulert premieavvik 31.12.17		-2 400 569	134 763 819	132 363 250
15	Sum amortisert premieavvik - se tekst nedenfor	-327 327	23 215 408	22 888 081
15a	Arbeidsgiveravgift av 15	-46 153	3 273 373	3 227 220
16	Akkumulert premieavvik 31.12.2017	-1 707 657	132 520 402	130 812 745
16a	Arbeidsgiveravgift av 16	-240 780	18 685 377	18 444 597
Årets estimatavvik 2017 §13-3 nr c og d				
17	Estimatavvik forpliktelse	24 530 676	35 299 339	59 830 015
18	Estimatavvik pensjonsmidler	-	15 630 358	15 630 358
19	Brutto estimatavvik	24 530 676	50 929 697	75 460 373
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c og §13-4 nr d				
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.2016	-318 353 665	-2 499 634 332	-2 817 987 997
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-18 980 680	-97 729 377	-116 710 057
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-11 752 920	-100 861 098	-112 614 018
6	Utbetalte pensjoner	-	81 073 833	81 073 833
21	Amortisert estimatavvik - forpliktelse 1/1 av linje 17	24 530 676	35 299 339	59 830 015
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12.17 = UB	-324 556 588	-2 581 851 635	-2 906 408 223
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d og §13-4 nr d				
23	Verdi av pensjonsmidler 31.12.2016	197 954 673	2 057 102 191	2 255 056 864
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	8 782 742	94 267 930	103 050 672
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	22 316 443	125 294 537	147 610 980
6	Utbetalte pensjoner	-	-81 073 833	-81 073 833
24	Amortisert estimatavvik - midler 1/1 av linje 18	-	15 630 358	15 630 358
25	Estimert pensjonsmidler 31.12.2017 = UB	229 053 858	2 211 221 183	2 440 275 041
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-95 502 730	-370 630 452	-466 133 182
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-13 465 885	-52 258 894	-65 724 779

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	4,30 %	2,20 %
Forventet avkastning	1,00 %	4,50 %
Forholdstallet fra KMD		1,00 %

Premieavvik for årene 2002-2010 skal amortiseres med 1/15 av opprinnelig beløp for hvert år.

Premieavvik for 2011 og senere skal amoriseres med 1/10 av opprinnelig beløp for hvert år.

Premieavvik for 2014 og senere skal amoriseres med 1/7 av opprinnelig beløp for hvert år.

Estimatavvik skal fra og med 2011 amortiseres i sin helhet hvert år.

Note 10 - Garantiforpliktelser**Garantier gitt av kommunen – nedkvittert per 31.12.2017**

Garanti gitt til:	Org.nr.	Garantibeløp	Garantien utløper
IKA Kongsberg - interkommunalt arkiv	971 309 040	4 316 822	
Elvegata Borettslag	980 018 075	6 636 400	03.01.2028
Hov Gård Borettslag	882 008 622	13 408 860	01.07.2030
Småbarnsforeldrenes BH Hønefoss (Dalsbråten bh)	960 782 909	915 450	01.02.2022
Småbarnsforeldrenes BH Ringerike BA (Smeden bh)	966 877 960	1 512 000	01.04.2024
Kirkemoen Barnehage AL	957 127 223	17 000	01.11.2020
Hønefoss Foreldrelagsbarnehage BA (Blåbærskogen bh)	985 446 261	4 822 202	01.02.2034
Tolpinrud barnehage BA	987 215 895	8 543 961	01.03.2038
Hønefoss Arena AS (spillemidler)	911 941 899	30 100 000	01.01.2035
Idrettsforeningen Tyristubben	984 064 330	6 100 000	05.01.2037
Sum		76 372 695	
Garantier for ansattes lån:		Garantibeløp	Garantien utløper
Antall garantier		0	
Sum		0	
Herav garanti for adm. sjefen		0	
Garantier kommunale regnskapsenheter og foretak:		Garantibeløp	Garantien utløper
Sum		0	
Totalt garantibeløp alle garantier		76 372 695	

Kommunen har i løpet av regnskapsåret ikke måttet innfri noen garantier.

Note 11 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak (KF) og samarbeid etter

Kommunen har ingen kommunale foretak eller samarbeid etter KL § 27 i 2017.

Note 12 - Langsiktig gjeld**Gjeldsforpliktelser, type gjeld og fordeling mellom långivere**

	Balansekonto	Regnskapsåret	Forrige regnskapsår	Gjenværende løpetid
Kommunens samlede lånegjeld per 31.12	2.45-2.49	1 916 659 211	1 560 896 538	19,28
<i>Fordelet på følgende kreditorer og lån:</i>				
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,48 %	2453551300	85 507 690	95 008 545	10
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,98 %	2453551301	37 008 300	39 123 060	18
KLP Kommunekreditt, fast rente 4,27 %	2453551302	38 494 000	40 520 000	19
KLP Kommunekreditt, fast rente 1,94 %	2453551303	69 132 800	72 275 200	22
KLP Kommunekreditt, fast rente 1,45 %	2453551304	113 750 000	120 250 000	18
KLP Kommunekreditt, flytende rente	2453551305	152 950 000	161 000 000	19
KLP Kommunekreditt, fast rente 2,14 %	2453551306	154 000 000	-	30
SUM KLP KOMMUNEKREDITT		650 842 790	528 176 805	20,51
Kommunalbanken fast rente 1,95 %	2453551400	99 931 050	111 034 500	9
Kommunalbanken flytende rente	2453551401	153 202 035	153 202 035	9
Kommunalbanken flytende rente	2453551402	62 812 580	69 791 760	9
Kommunalbanken flytende rente	2453551403	33 518 120	34 858 850	13
Kommunalbanken flytende rente	2453551404	53 358 480	56 322 840	18
Kommunalbanken flytende rente	2453551405	62 849 280	66 072 320	20
Kommunalbanken fast rente 3,86 %	2453551406	76 611 030	81 553 690	16
Kommunalbanken fast rente 1,78 %	2453551407	231 800 000	244 000 000	19
Kommunalbanken flytende rente	2453551408	240 000 000	-	25
SUM KOMMUNALBANKEN		1 014 082 575	816 835 995	16,89
Husbanken startlån, flytende rente	2453951001	6 147 150	6 742 629	10
Husbanken startlån, fast rente 4,4 %	2453951003	7 588 104	8 085 874	12
Husbanken startlån, fast rente 1,985 %	2453951004	7 616 577	8 148 361	13
Husbanken startlån, flytende rente	2453951005	10 672 239	11 512 649	12
Husbanken startlån, fast rente 1,985 %	2453951006	18 642 230	19 540 039	18
Husbanken startlån, fast rente 4,2 %	2453951007	20 768 723	21 497 922	19
Husbanken startlån, flytende rente	2453951009	7 175 350	7 487 221	20
Husbanken startlån, flytende rente	2453951010	5 396 455	10 940 115	20
Husbanken startlån, flytende rente	2453951011	25 861 077	27 114 171	21
Husbanken startlån, flytende rente	2453951014	25 684 685	26 457 105	27
Husbanken startlån, flytende rente	2453951015	32 882 689	33 819 229	28
Husbanken startlån, flytende rente	2453951016	33 611 557	34 538 423	29
Husbanken startlån, flytende rente	2453951017	49 687 010	-	40
SUM HUSBANKEN STARTLÅN		251 733 846	215 883 738	25,74

Avdrag på gjeld

	Opprinnelig budsjett	Regulert budsjett	Regnskapsåret	Forrige år
Bokført avdrag på investeringsgjeld i driftsregnskapet	70 449 000	70 449 000	74 087 435	53 151 588
Beregnet minste lovlige avdrag			70 880 404	50 360 532
Differanse			3 207 031	2 791 056
Bokført avdrag på investeringsgjeld i investeringsregnskapet			-	2 026 567

Beregning av minimumsavdrag iht Kommunelovens § 50 nr 7 utgjør kr 70 880 404 etter forenklet beregningsmetode. I driftsregnskapet for 2017 er det utgiftsført låneavdrag iht lovens krav til minste avdrag.

Note 13 - Oversikt over aksjer og andeler pr 31.12.2017

Balansepost	Org.nr		Antall	Kurs	Bokført verdi
22155010000	938 708 606	Egenkapitalinnskudd KLP			65 610 290,00
221550		LIVSFORSIKRINGER MV.			65 610 290,00
2211521000	976 957 628	Ringerikskraft AS	730		116 604 973,00
2211521001	985 731 098	Buskerud kommunerevisjon IKS - grunninnskudd			146 000,00
2211521002	910 568 183	Biblioteksentralen AL - 25 andeler	25		22,00
2211521003	966 494 816	Hadeland og Ringerike avfallsselskap AS	1 776	1 000,00	1 776 000,00
2211521004	992 568 720	Ringeriksbadet AS	4 000	1 000,00	4 000 000,00
2211521005	993 822 108	Ringeriksbadet IKS - andel			100 000,00
2211521006	987 066 857	Vestviken 110 IKS - andel			249 775,00
221152		SELVSTENDIGE KOMMUNEFØRETAK			122 876 770,00
2212001000	911 750 961	Norske skogindustrier ASA	1		17 085,00
2212001002	959 079 420	A/L Ringerike kornsilo - 126 andeler	126		26,00
2212001003	948 321 475	Ringbo BBL	70		9 600,00
2212001004	970 102 302	A/L Tyrstrand vannverk inkl hovedledn.			250 000,00
2212001005	970 102 302	A/L Tyrstrand vannverk, stikkledninger			5 100,00
2212001006	984 475 764	Veien Kulturminnepark	40	100 000,00	4 000 000,00
2212001007	965 102 671	Menove AS	280	15 000,00	4 200 000,00
2212001008	927 580 128	Modum industri AS (fra 1972)	1	1,00	1,00
2212001009	929 982 894	A/L Ringerike Boligstiftelse			50 000,00
2212001010	965 987 754	Ringkollstua A/S	4 622		2 530 340,00
2212001011	994 987 623	Ringerike utvikling AS	120	1 000,00	120 000,00
2212001013	976 590 481	Stiftelsen Kistefos-Museet - grunnkapital			30 000,00
2212001014	990 262 187	Ringerike kultureiendom	22 608	450,13	10 176 511,00
2212001015	981 083 628	Hønefoss Arena AS (tidl. Flerbrukshallen AS)	900	10 000,00	9 000 000,00
2212001016	988 983 772	Pan Innovasjon AS	72	4 018,00	289 296,00
2212001017	914 286 204	Fossveien 7-9 AS	Alle		22 449 485,00
221200		PRIVATE FØRETAK MED BEGRENSET ANSVAR			53 127 444,00
2.21		SUM AKSJER OG ANDELER (ANLEGGSMIDDEL)			241 614 504,00

Det er betalt 6.342.938 kr i egenkapitalinnskudd til KLP i 2017.

Ringerike kommune har en eierandel i IKA Kongsberg - Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS på 3,25 pst. De enkelte kommunene hefter med hele sin formue for sin aktuelle andel av selskapets samlede forpliktelser.

Note 14 - Finansielle omløpsmidler

	Bokført verdi pr 31.12.2016	Årets verdiendring	Anskaffelseskost
De norske bykredittforeninger *	7 000	-1 000,-	21 000
Sum	7 000	-1 000,-	21 000

*) Avtale inngått mellom Ringerike kommune og De norske bykredittforeninger 15.01.1988. I hht avtalen skal det skje en gradvis nedbetaling med siste forfall 15.11.2020. Nedbetalingen styres av Sparebank1.

Årets verdiendring er forskjellen mellom bokført verdi pr 01.01 og pr 31.12 i regnskapsåret. Dette beløpet er ikke ført i driftsregnskapet med resultatvirkning i 2017.

I forbindelse med forvaltning av «Fossefondet» er det pr 31.12.2017 investert i følgende finansielle omløpsmidler:

Verdipapirnavn:	Beholdning (ant andeler)	Anskaffelses- kost	Bokført verdi 31.12.2017	Urealisert gevinst/tap
Pengemarkedsfond				
PLUSS LIKVIDITET II	15 009,8665	15 066 875,00	15 317 718,86	250 843,86
DNB LIKVIDITET 20 (II)	1 072,1940	10 264 179,18	10 263 341,18	-838,00
ALFRED BERG PENGEMARKED	70 677,7121	7 254 810,00	7 279 804,35	24 994,35
Obligasjonsfond				
HOLBERG KREDITT	77 168,6179	7 981 686,00	8 439 160,05	457 474,05
DNB OBLIGASJON (III)	1 983,2572	20 664 169,73	20 275 175,51	-388 994,22
ALFRED BERG NORDIC INVESTMENT GRADE C	121 800,7345	12 250 000,00	12 462 651,15	212 651,15
ALFRED BERG KORT OBLIGASJON	80 298,0308	8 029 435,10	8 057 907,39	28 472,29
Aksjefond - Internasjonale aksjer				
NORDEA STABILE AKSJER GLOBAL	5 841,3012	12 087 609,00	14 942 340,53	2 854 731,53
C WORLDWIDE GLOBAL AKSJER ETISK	4 149,2192	8 184 519,00	9 397 442,09	1 212 923,09
ROBEKO GLOBAL CONSERV. EQUITIES D	3 222,5632	5 549 094,12	6 253 351,66	704 257,54
NORDEA STABLE EMERGING MARKETS EQ	5 297,5416	2 800 000,00	3 228 745,65	428 745,65
RBC GLOBAL EQUITY FOCUS FOND HEDGED	7 977,1124	8 000 000,00	8 238 283,06	238 283,06
MIRAE ASSET ASIA GR CONSUMER EQ F	25 240,4887	2 650 000,00	3 532 406,39	882 406,39
Aksjefond - Norske aksjer				
NORDEA NORGE VERDI	215,8182	1 818 707,98	2 520 441,48	701 733,50
Alfred Berg Aktiv	3 356,8082	4 009 850,76	5 035 178,73	1 025 327,97
Danske Invest Norge II	436,4772	3 800 000,00	5 105 700,78	1 305 700,78
SUM		130 431 935	140 370 648	9 938 713

I tillegg er det i forbindelse med Fossefondet den 31.12.2017 inntestående 283.856 kr på klientkonto hos DNB.

Fossefondet forvaltes i tråd med retningslinjer beskrevet i kommunens finansreglement kapittel 4.

Anskaffelseskost viser hva det ble betalt for omløpsmiddelet da det ble kjøpt, og bokført verdi viser markedsverdien pr 31.12.2017.

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler

Det ble ikke solgt finansielle anleggsmidler i 2017.

Note 16 - Vesentlige forpliktelser

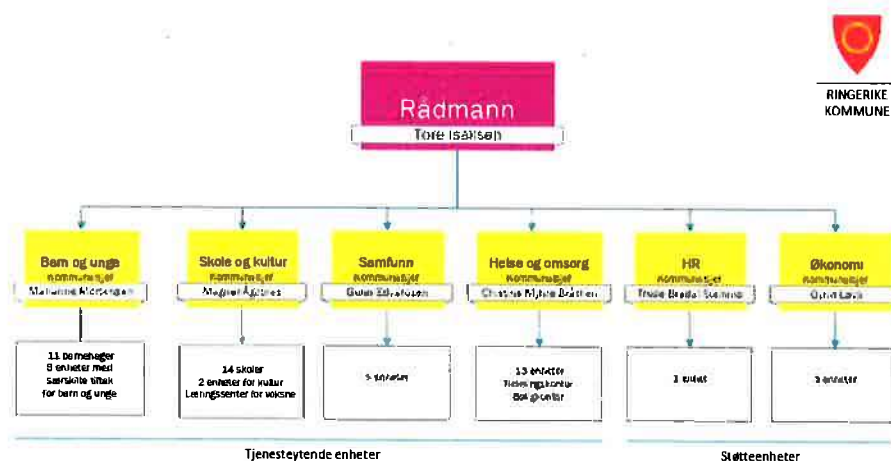
	Årlig drifts- utgift	Avtalen utløper
Leasingavtale transportmidler - DnB Autolease	7 381 474	Ulike - fra 1 til 5 år
Leasingavtale transportmidler - Leaseplan	924 434	Ulike - fra 3 til 20 mnd
(driftsutgift viser leasingkostnad (avskr og rente), i tillegg kommer utgifter ved bruk av bilene som f.eks bensin, service o.a)		
Leiekontrakter:		
Storgt 11-13 (inkl mva og fellesutg)	6 698 588	31.12.2017
Storgt 11-13 - Aurora (inkl. mva og fellesutg)	494 886	01.05.2024
Storgt 11-13 - Migrasjons-/ Smittevernkontor	299 351	31.12.2022
Storgt 11-13 - Boligtjenesten	164 355	
Ringerike Boligstiftelse (inkl. mva)	66 257 136	Løpende
AS Ringerike Meieris eiendomsselskap - Hjelpemiddellageret (uten mva - inkl. fellesutg)	248 756	Løpende - 6 md oppsigelse
Aslaksrud Eiendom AS - Musikksskole (inkl mva og fellesutg)	1 078 248	30.08.2026
Aslaksrud Eiendom AS - IT avdeling (inkl mva og fellesutg)	918 984	31.12.2029
Schongslunden Næring AS - Læringssenter for voksne (inkl mva og fellesutg)	2 070 285	31.01.2030
HBK toppfotball AS - Læringssenteret for voksne (inkl mva)	250 000	31.01.2030
Honerud gård	305 214	01.07.2018
Hensmoveien 20 (inkl. mva)	1 358 532	31.12.2017
Tyristrand helsestasjon (uten mva)	140 840	Løpende
Sentrumskvartalet, kultursal (inkl. mva)	178 125	30.09.2025 Beløpet ekskl. mva for hele perioden ble forhåndsbetalt i 2005.
Legevakt (inkl. mva)	527 443	15.11.2019
Follum (inkl. mva - m/kantine og uteområde)	5 013 584	31.08.2022
Follum stab 2. etg (inkl. mva)	240 000	31.12.2018
Follum - Hjemmesykepleie (inkl. mva)	550 884	31.12.2017
Hønefoss Arena AS (inkl. mva)	6 736 500	Løpende
NAV Buskerud	184 906	Løpende

Note 17 – Organisering av kommunens virksomhet

1. Kommunens organisering

Ringerike kommune er organisert i en tonivå-modell med enhetsledere som rapporterer til kommunalsjefene.

Tore Isaksen tiltrådte som rådmann 1. januar 2014. Per 1.1.2018 hadde kommunen følgende organisering:

2. Styringsprinsipper

Rådmannen og kommunalsjefene utgjør kommunens øverste administrative ledelse. Virksomhetene opptrer innenfor de rammer som trekkes opp, enten gjennom årlige budsjettvedtak eller gjennom delegasjon av myndighet fra rådmannen. Støtteenhetene utfører støttefunksjoner overfor toppledelsen og virksomhetene, men har også selvstendige oppgaver overfor publikum.

3. Tjenester løst av andre

- Renovasjonstjenestene leveres av HRA – Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS.
- I kommunen er det 21 private barnehager.
- Snøbrøyting av veier med kommunalt ansvar utføres delvis av private entreprenører.
- Kommunen kjøper enkelte institusjonsplasser fra andre innen helse- og omsorgssektoren.
- Vaskeritjenester kjøpes fra Menova.
- Det kjøpes advokattjenester i forbindelse med barnevern.
- Kommunen kjøper også tjenester fra interkommunale samarbeid (IS og IKS): Søndre Buskerud 110-sentral (brann og redning), IKA Kongsberg (arkiv) og Buskerud kommunerevisjon.
- Legevakten, Ringerike krisesenter, Barnevernsvakten og Ringerike brannvesen er organisert som kommunale samarbeid med Ringerike som vertskommune.

Note 18**Årsverk og likestilling**

Kjønnsfordeling	31.12.17	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Antall årsverk	1784	1763	1715	1751
Antall ansatte	2239	2380	2232	2245
Antall kvinner	1801	1847	1787	1811
Prosentvis andel kvinner	80 %	78 %	80 %	81 %
Antall menn	438	533	445	435
Prosentvis andel menn	20 %	22 %	20 %	19 %
Antall kvinner i høyere stillinger	6	6	5	10
%-andel kvinner i høyere stillinger	67 %	67 %	62 %	62 %
Antall menn i høyere stillinger	3	3	3	6
%-andel menn i høyere stillinger	33 %	33 %	38 %	38 %

Høyere stillinger = kommuneoverlegen, kommuneadvokaten, kommunalsjefer og rådmann

Fordeling heltid/deltid

Kjønnsfordeling deltid	31.12.17	31.12.16	31.12.15	31.12.14
Antall ansatte i deltidstillinger	1499	1250	1300	1360
Antall kvinner i deltidstillinger	1300	1094	1127	1188
%-andel kvinner i deltidstillinger	87 %	88 %	87 %	87 %
Antall menn i deltidstillinger	199	156	173	172
%-andel menn i deltidstillinger	13 %	12 %	13 %	13 %

Godtgjørelse til administrasjonssjef og ordfører

<i>(beløp i hele kroner)</i>	2017	2016	2015	2014
Rådmannens årslønn	1 250 000	1 210 000	1 160 000	1 100 000
Ordførerens godtgjørelse	928 602	906 928	585 000	585 000

Revisjonshonorar

<i>(beløp i hele kroner)</i>	2017	2016	2015	2014
Regnskapsrevisjon	464 000	500 000	355 000	330 000
Forvaltningsrevisjon	790 000	470 500	435 000	602 000
Annen bistand	657 000	885 500	800 000	598 000
Sum	1 911 000	1 855 000	1 590 000	1 530 000

Note 19 - Investeringer i nybygg og nyanlegg**UTVALG AV PROSJEKTER I INVESTERINGSREGNSKAPET 2017**

Ikke rentable investeringer				
Prosjekt	Prosjektnavn	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
0040	EF - OPPGRADERING SKOLER (BUDSJ)	7 494 395	5 066 988	2 427 407,00
0041	EF - NYTT INVENTAR SKOLER	6 263 926	6 423 706	(159 780,00)
0061	EF - NYTT INVENTAR BARNEHAGER	1 685 589	1 452 135	233 454,00
0080	EF - HELSE- OG OMSORGSBYGG	1 898 389	835 531	1 062 858,00
0113	EF - VARME HAUGSBYGD/VANG SKOLER	5 001 530	4 811 867	189 663,00
0115	EF - ENERGI, INNEKLIMA, OVERVÅKNING (BUDSJ)	2 575 011	1 863 759	711 252,00
0250	EF - Tiltak eiendomsutvikling (budsj)	1 800 000	1 251 168	548 832,00
0500	BRR - BILER OG REDNINGSVERKTØY	3 037 907	3 114 753	(76 846,00)
0501	MASKINPARK	3 201 088	3 547 386	(346 298,00)
0700	DATAUTSTYR	5 062 112	5 631 587	(569 475,00)
0710	HELSE - PILOTPROSJEKT VELFERDSTEKNOLOGI	6 908 997	4 445 007	2 463 990,00
0720	Helse - Inventar/medisinsk utstyr	2 172 794	1 968 523	204 271,00
0751	IKT - PC I UNGDOMSSKOLEN	3 371 098	2 863 564	507 534,00
0798	Parkeringsautomater ombygging	800 000	798 639	1 361,00
10001	Ullerål skole med idrettshall	24 594 752	27 088 583	(2 493 831,00)
10003	SOKNA SKOLE TOTALRENOVERING	3 034 923	4 248 472	(1 213 549,00)
10004	Benterud skole	119 987 321	111 484 588	8 502 733,00
10006	Heradsbygda omsorgssenter	8 416 254	6 138 022	2 278 232,00
10007	Hov vest omsorgsboliger	1 000 700	273 336	727 364,00
10008	Hov øst omsorgsboliger	1 072 087	826 862	245 225,00
10017	BIBRANNSTASJON NES I ÅDAL	8 187 300	7 578 116	609 184,00
10018	BIBRANNSTASJON SOKNA	4 407 050	530 605	3 876 445,00
10020	RØSHOLMSTRANDA REHABILITERING	710 148	1 388 471	(678 323,00)
10021	HJELPEMIDDELLAGER	9 699 247	10 078 941	(379 694,00)
10026	Oppgradering Veienmarka ungdomsskole	5 000 000	5 287 593	(287 593,00)
10028	Fossveien 7-9 AS	-	1 154 211	(1 154 211,00)
14013	Forsterking Hen - Skårfløgan	10 000 000	8 700 983	1 299 017,00
14015	Trygg skolevei Benterud skole	-	894 823	(894 823,00)
17001	EF - Soveareal barnehage	1 100 000	151 213	948 787,00
19300	VPI - Kommunale veier, gatelys, park og idrett (budsj)	11 731 056	10 434 662	1 296 394,00
19302	VPI - REHABILITERING AV VEIBRUER	11 952 847	8 139 119	3 813 728,00
Sum utvalg ikke rentable investeringer		272 166 521	248 473 213	23 693 308

Rentable investeringer				
Prosjekt	Prosjektnavn	Regulert budsjett	Regnskap	Avvik
15004	VANNVERK NES I ÅDAL	23 936 276	22 999 537	936 739
15005	SOKNA VANNVERK	2 947 293	4 245 046	(1 297 753)
15006	RINGERIKE VANNVERK	65 816 102	56 286 863	9 529 239
15007	NYTT SD-SYSTEM VANN OG AVLØP	3 909 219	2 536 895	1 372 324
15008	OVERFØRINGSLEDNINGER ÅSA - MONSERUD	8 830 660	3 229 558	5 601 102
15012	SANERING NYMOEN - HEN	4 801 059	3 559 240	1 241 819
15013	Monserud renseanlegg	137 167 166	91 175 759	45 991 407
15022	Byporten - rundkjøring og VA-anlegg	-	2 627 923	(2 627 923)
15023	HØNENGATA 18-20 VA-LØSNING	376 017	1 140 824	(764 807)
15024	BOLIGUTBYGGING BENTERUD VA-LØSNINGER	1 666 256	393 393	1 272 863
15029	Kjelstad Klekkenhagen utb.avtale	2 989 000	2 376 602	612 398
19001	Utskifting vannledninger 2017	4 000 000	4 901 299	(901 299)
19101	Utskifting avløpsledninger 2017	5 200 000	5 686 711	(486 711)
Sum utvalg rentable investeringer		261 639 048	201 159 650	60 479 398

Note 20 - Anleggsmidler

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Eiendeler	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.
Avskr plan	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år

Kommunen følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i henhold til regnskapsforskriftens § 8.

	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Sum
Bokført verdi 01.01.2017	42 165 943,02	83 747 203,19	300 924 970,17	674 487 855,32	215 167 593,79	1 316 493 565,49
Tilgang (aktivering) i regnskapsåret	13 100 295,00	42 460 377,00	189 782 966,00	192 909 491,00	21 072 898,00	459 326 027,00
Oppskrivninger	-	-	-	-	-	-
Avgang (salg) i regnskapsåret	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger i regnskapsåret	(14 292 034,76)	(17 206 458,90)	(32 858 751,46)	(14 739 937,93)	(758 401,32)	(79 855 584,37)
Nedskrivninger	-	-	(4 633 945,22)	(2 902 738,27)	(1 736 762,57)	(9 273 446,06)
Korrigeringer fra tidligere år	(42 248,94)	109 236 301,83	271 418 219,45	(197 085 578,68)	(182 569 517,66)	957 176,00
Bokført verdi 31.12.2017	40 931 954,32	218 237 423,12	724 633 458,94	652 669 091,44	51 175 810,24	1 687 647 738,06

Bokført verdi av tomter er kr. 100.965.786

Note 21 - Selvkost

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14.

	Vann	Avløp	Slam	Feiing	Regulerings planer	Bygge- og delesaker	Utslipp- og tilsynssaker	Oppmåling
A) Direkte driftsutgifter	18 220	28 157	2 199	5 922	1 154	9 071	1 796	3 298
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	928	1 139	49	559	136	691	43	171
D) Kalkulatoriske rentekostnader	4 398	6 658	18	49	0	2	0	5
C) Kalkulatoriske avskrivninger	6 277	10 767	203	80	8	22	2	30
E) Andre inntekter	1 264	2 186	0	103	14	186	0	308
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	28 559	44 535	2 469	6 507	1 284	9 600	1 841	3 196
G) Gebyrintekter	30 280	48 914	3 258	6 132	1 217	10 136	2 963	2 447
H) Årets finansielle resultat (G-F)	1 721	4 379	789	-375	-67	536	1 122	-749
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	1 721	4 379	789	0	0	536	1 122	0
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	375	67	0	0	749
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	10 477	7 942	2 494	1 730	895	4 918	300	-2 195
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	224	201	57	31	17	103	17	-51
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	12 422	12 522	3 340	1 386	845	5 557	1 439	-2 995
O) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	106	110	132	94	95	106	161	77
P) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100	100	100	100	100

Vann, avløp, slam

Ved avslutningen av regnskap for 2013 oppnådde ingen av disse selvkostområdene selvkostbalanse. Alle fondsmidler ble brukt opp og alle tre selvkostområdene gikk inn i 2014 med negative selvkostfond. Det er tatt grep i 2014 for å gjenoppnå selvkostbalanse. Dette hadde positiv virkning og negative fond ble nedbetalt samtidig som kommunen begynte å bygge fond. Denne har fortsatt i 2015, 2016 og 2017 hvor selvkostfondene er betraktelig styrket. Finansiell dekningsgrad for vann var i 2017 106 %, avløp 110 % og slam 132 %.

Oppbygging av fond vil ha en dempende effekt på fremtidig gebyrøkning.

Feiing

Selvkostfondet for feiing var negativt i perioden 2009-2013. I realiteten subsidierte kommunen innbyggerne med 1,8 mill kroner i perioden 2009 - 2011. I 2012 vedtok KS at feiing og tilsyn skal faktureres årlig og ikke etter utført tjeneste. Dette sikret at man fikk en mer stabil og forutsigbar inntekt og at innbyggerne i løpet av en fireårsperiode likevel får de tjenestene de betaler for. Med dette snudde trenden og i 2012-2014 ble det negative fondet dekket og fondsbygging startet. I 2015-2016 ble selvkostfondet ytterligere styrket. I 2017 brukes det som planlagt av selvkostfondet. Gebyret er redusert og reduseres ytterligere i 2018. Finansiell dekningsgrad er på 94 %.

Fra 2018 skal også fritidsboliger medregnes i selvkostkalkylen for feiing.

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner bygget opp et negativt selvkostfond i 2012 og 2013. I 2014 ble det tatt grep blant annet i forhold å se på tidsforbruk på reguleringsplaner og det negative fondet ble vesentlig redusert som følge av dette. I 2015 fortsatte den positive og man gikk ut av året med en styrking av selvkostfond og positiv selvkostbalanse. Den positive utviklingen har fortsatt i 2016 og 2017 og i 2017 brukes det marginalt av fondet. Finansiell dekningsgrad i 2017 var 95 %.

Bygge- og delingssaker

Bygge- og delingssaker hadde pr utgangen av 2014 et stort akkumulert negativt selvkostfond. Det var tydelig at gebyrene var satt for lavt til at det var mulig å oppnå selvkostbalanse. Det ble tatt grep fra medio 2014 hvor gebyrene ble øket. En uvanlig høy aktivitet i tillegg til nye forhøyede gebyrer bidro til at byggesak i 2015 hadde en ekstraordinær inntjening som bidro til å dekke hele det negative fondet samt å bygge et solid selvkostfond. Også i 2016 og 2017 viser bygge- og delingssaker et solid resultat og selvkostfondet styrkes ytterligere. Finansiell dekningsgrad var i 2017 på 106 %. Fra 2017 er gebyrer satt ned og i 2018 settes gebyrene ned ytterligere.

Utslipp- og tilsynssaker

Utslipp – og tilsynssaker ligger under samme selvkostområde som Bygge- og delingssaker men det er mest hensiktsmessig å vise disse områdene hver for seg. Fra 2016 vises derfor utslipp- og tilsynssaker som egen kalkyle. Etterberegning for 2016 viste at utslipp- og tilsynssaker hadde opparbeidet et negativt fond på ca 0,5 mill i 2014-2015. Utslipp- og tilsynssaker viste svært positiv utvikling i 2016 da det negative fondet ble dekket og det bygges selvkostfond. Denne positive utviklingen videreføres i 2017. Finansiell dekningsgrad er på 161 %. Gebyrene er satt ned som følge av fondsbygging.

Oppmåling

Selvkostområdet har vært langt i fra å oppnå selvkost i årene 2012-2014. I 2015 oppnådde man selvkostbalanse. I 2016 og 2017 søker det negative fondet ytterligere. Finansiell dekningsgrad i 2017 var på 77 %. Til sammenligning var denne i 2014 på 71 % så utviklingen er positiv tross manglende selvkostdekning.

Det negative selvkostfondet på oppmåling er på ca 3 mill kroner og er økende. Det viser seg svært vanskelig å oppnå selvkostbalanse. Kommunestyret har vedtatt at kommunen skal ha full kostnadsdekning mens det samtidig ikke er ønske om at gebyrene skal økes til selvkostpris da gebyrene da blir uforholdsmessig høye.

Eierseksjonering

Selvkost etterberegnes men er ikke et vedtatt selvkostområde for kommunen. Fra 01.01.2018 iverksettes endringer i Eierseksjonsloven og følgelig blir dette området et ordinært selvkostområde fra 2018.

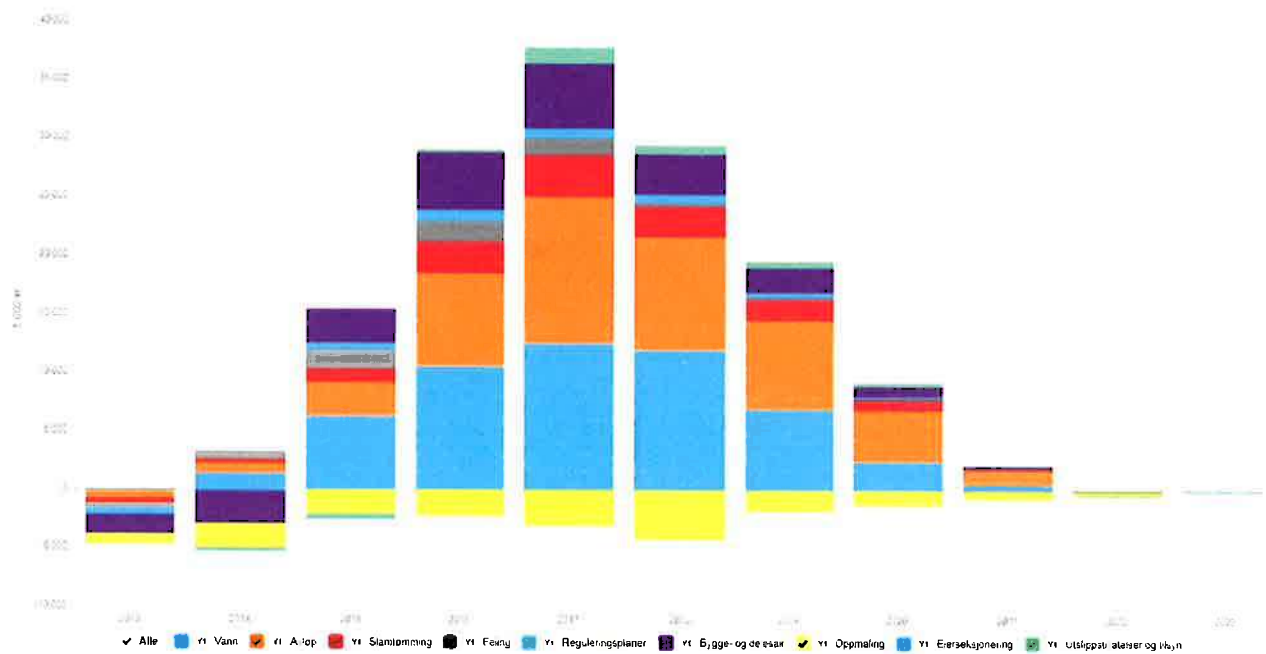
HRA renovasjon

HRA ivaretar renovasjon for Ringerike kommune og beregner også selvkost og dette er etterberegning for Ringerike:

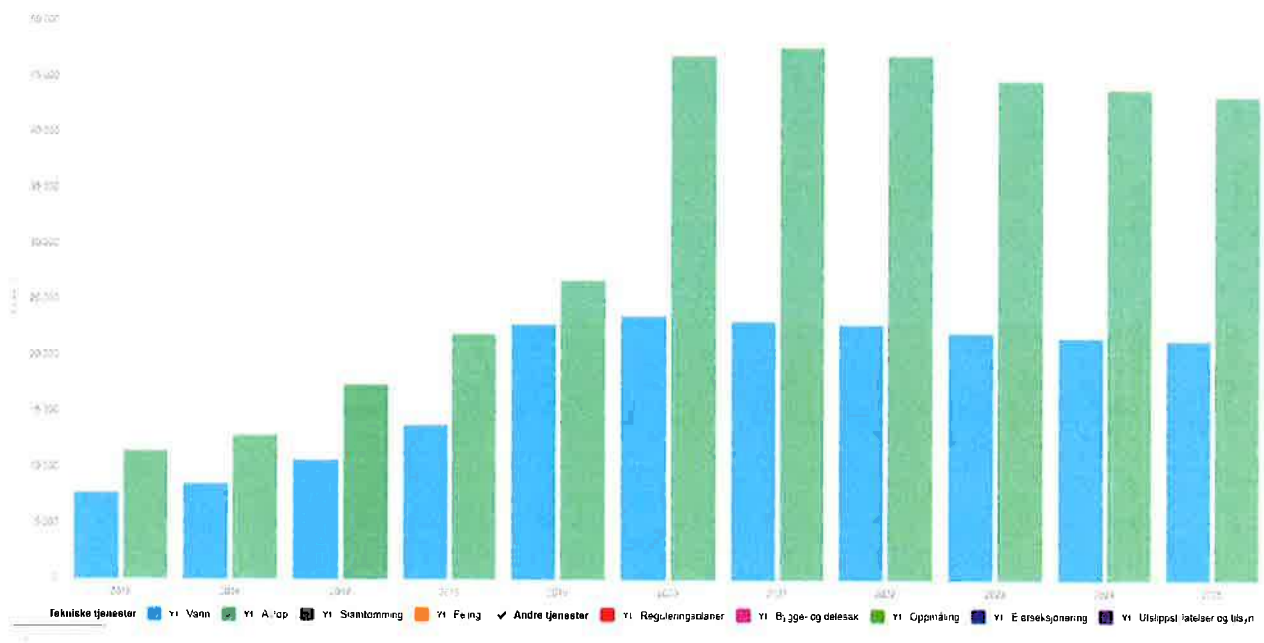
	HRA renovasjon 2015	HRA renovasjon 2016	HRA renovasjon 2017
A) Direkte driftsutgifter	34 668	36 542	35 311
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0	0
D) Kalkulatoriske rentekostnader	378	321	390
C) Kalkulatoriske avskrivninger	3 319	3 667	2 952
E) Andre inntekter	3 029	3 898	5 975
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	35 336	36 632	32 678
G) Gebyrinntekter	33 618	35 427	37 945
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-1 718	-1 205	5 267
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	0	0	5 267
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	1 718	1 205	
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	1 767	44	-1 170
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	17	-9	29
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	66	-1 170	4 126
O) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	95	97	116
P) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100

Pr 01.01.2016 hadde Ringerike kommune kun noen titusner på fond etter selvkostunderskudd i 2015. Utviklingen i 2016 viser igjen selvkostunderskudd og negativt fond øker. I 2017 leveres et positivt selvkostresultat og det bygges fond. En positiv utvikling!

Utvikling selvkostfond pr 2013 – 2023

Utvikling kapitalkostnader vann og avløp 2015 – 2025

Om alt som fantes i bøker var sant ville verden vært et fantastisk, utrolig og mye mer spennende sted å være. Vi elsker tanken på at noen blir litt glade, litt skremte og fryder seg over det de finner i bøkene hos oss. Noen blir lei seg også. Uansett, du lærer litt hver gang du åpner en bok. Et svar her leder til et spørsmål der. Nysgjerrigheten blir egentlig bare større for hver gang. Biblioteket er kanskje det viktigste kulturtiltaket vi har.

Gruble. Oppdag. Lær mer.

ringerike.kommune.no

RINGERIKE
nærmest det meste

© Ringerike kommune 2017